

Reumaliiton näkemys SOSTElle koskien [lausuntopyyntöä hallituksen linjauksista itsehallintoaluejaon perusteiksi ja sote-uudistuksen askelmerkeiksi](#)

Lausuntopyyntökysymykset, joihin otamme kantaa:

5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?

Päätös on selkeä parannus tämän hetkiseen tilanteeseen, jossa sote-palveluita järjestää noin 200 eri tahoja. Kuitenkaan 15/18-malli ei ole kansalaisen kannalta selkein mahdollinen. Suomeen tulee jälleen uutta byrokratiaa ja useita eri vastuutahoja.

Lisäksi päätöksessä ohitettiin useita alan asiantuntijoita, joista monet (kuten THL ja Pöystin työryhmä) ehdottivat sote-alueiden määräksi vähempää.

10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

Reumaliiton mielestä uudistuksessa tulisi keskittyä sote-puoleen. Sosiaali- ja terveystoimet kattavat noin puolet kuntien menoista ja ovat siten hyvin suuri kustannuserä. Lisäksi muutos on ennennäkemättömän suuri ja vaatii rakenteilta ja ihmisiltä suuria ponnistuksia.

Muiden alueiden liittäminen uudistukseen vaarantaa sen onnistumista. Tässä tilanteessa tulisi keskittyä vain sote-uudistukseen ja kun se on saatu varmemmalle pohjalle, tarttua vasta muihin alueisiin.

11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntien yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi?

Yhtenä mahdollisuutena olisi sitoa avustukset/rahoitus kunnan ja itsehallintoalueiden tarjoamiin hyvinvointia ja terveyttä edistäviin toimiin. Esimerkiksi siihen tuetaanko liikuntaa tai millaisia esteettömiä tiloja on, löytyykö uimahalli tai matalan kynnyksen palveluja.

Kaikki kunnat eivät nykyisessäkään tilanteessa ole panostaneet riittävästi terveyden edistämiseen.

13. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Sote-uudistuksen rahoitusta valmistellaan ensisijaisesti valtion rahoitusvastuuseen perustuvana ratkaisuna, mikä vaikuttaa perustellulta.

Tätä kautta valtion verotus tulisi nousemaan. Kansalaiselle on tärkeää, että kuntaverot laskee samassa suhteessa. Suurena riskinä kuitenkin on, ettei näin tapahdu vaan kokonaisveroaste nousee. Oleellisinta on turvata sosiaali- ja terveystalouden saatavuus kaikille varallisuuteen katsomatta.

Sote-alueen rahoituksessa voisi olla kannusteita. Ne voisivat perustua kansalaisen koko palveluketjun onnistumiseen, tuotettuun laatuun sekä yhteisiin mittareihin esimerkiksi potilasturvallisuudesta. Sairastavan polkua tulisi mitata sairastumisesta paranemiseen tai kuntoutukseen/seurantaan, eikä katsoa tilannetta yksittäisinä käynteinä.

Mikäli uudistuksen yleisiin näkökohtiin otetaan kantaa, löytää Reumaliiton näkökulmia [aiemmasta lausunnosta sote-uudistukseen](#).

Annamme myös mielellämme lisätietoja,

Maria Ekroth
toimitusjohtaja
puh. 040 707 91 14
maria.ekroth(at)reumaliitto.fi

Miranna Seppälä-Saukkonen
sosiaali- ja terveystalouden asiantuntija
puh. 0400 497 986
miranna.seppala(at)reumaliitto.fi